Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. gruodžio 17 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė — Direktyva 2005/85/EB — Būtiniausi reikalavimai dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse — 39 straipsnis — Teisė į veiksmingą teisės gynimo priemonę — Daugkartiniai prieglobsčio prašymai — Stabdomojo poveikio neturintis skundas dėl kompetentingos nacionalinės institucijos sprendimo toliau nenagrinėti vėlesnio prieglobsčio prašymo — Socialinė apsauga — Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija — 19 straipsnio 2 dalis — 47 straipsnis“

Byloje C-239/14

dėl *tribunal du travail de Liège* (Belgija) 2014 m. gegužės 7 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. gegužės 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Abdoulaye Amadou Tall

prieš

Centre public d’action sociale de Huy,

dalyvaujant

Agence fédérale pour l’accueil des demandeurs d’asile (Fedasil),

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis trečiosios kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen (pranešėjas), teisėjai J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal ir K. Jürimäe,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. gegužės 6 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— A. A. Tall, atstovaujamo advokato D. Andrien,

— *Centre public d’action sociale de Huy*, atstovaujamo advokatų S. Pierre ir A. Fischer,

* Proceso kalba: prancūzų.

— *Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile (Fedasil)*, atstovaujamos *advocaat* A. Detheux,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs, C. Pochet ir S. Vanrie,

— Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Fehér ir G. Koós,

— Europos Komisijos, atstovaujamos M. Condou-Durande,

susipažinęs su 2015 m. rugsėjo 3 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvos 2005/85/EB, nustatančios būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse (OL L 326, p. 13, klaidų ištaisymas OL L 236, 2006, p. 36) 39 straipsnio ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant A. A. Tall ginčą su *centre public d'action sociale de Huy* (Hiuji viešasis socialinės pagalbos centras, toliau – CPAS) dėl pastarojo sprendimo nutraukti socialinės paramos A. A. Tall mokėjimą.

Teisinis pagrindas

EŽTK

3 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 3 straipsnyje „Kankinimo uždraudimas“ numatyta:

„Niekas negali būti kankinamas, patirti nežmonišką ar žeminantį elgesį arba būti taip baudžiamas.“

4 EŽTK 13 straipsnyje „Teisės į veiksmingą teisinės gynybos priemonę“ nustatyta:

„Kiekvienas, kurio teisės ir laisvės, pripažintos šioje Konvencijoje, yra pažeistos, turi teisę pasinaudoti veiksminga teisinės gynybos priemone kreipdamasis į valstybės instituciją, nepriklausomai nuo to, ar tą pažeidimą padarė asmenys, eidami savo oficialias pareigas.“

Sąjungos teisė

Direktyva 2005/85

5 Direktyvos 2005/85 4 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Šia direktyva gerbiamos pagrindinės žmogaus teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma [Chartijoje].“

6 Šios direktyvos 15 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Kai prašytojas vėliau vėl paduoda prašymą nepateikdamas naujų įrodymų ar argumentų, būtų neproporcinga įpareigoti valstybes nares pradėti naują visapusiško nagrinėjimo procedūrą. Tokiais atvejais valstybėms narėms turėtų būti leidžiama pasirinkti procedūrą, numatančią garantijų, kurios paprastai suteikiamos prašytojams, išimtis.“

7 Pagal minėtos direktyvos 27 konstatuojamąją dalį:

„Pagrindinį [Sąjungos] teisės principą atspindi tai, kad sprendimus, priimtus dėl prieglobsčio prašymų ir dėl pabėgėlio statuso panaikinimo, galima veiksmingai apskųsti teisme, kaip apibrėžta [SESV 267] straipsnyje. Šios teisės gynimo priemonės veiksmingumas bei susijusių faktų nagrinėjimas priklauso nuo visos kiekvienos valstybės narės administracinės ir teisinės sistemos.“

8 Šios direktyvos 7 straipsnis „Teisė pasilikti valstybėje narėje prašymo nagrinėjimo metu“ suformuluotas taip:

„1. Tik taikant šią tvarką prašytojams leidžiama pasilikti valstybėje narėje iki tol, kol sprendžiančioji institucija priima sprendimą pagal pirmosios instancijos procedūras, nustatytas III skyriuje. Ši teisė pasilikti nesuteikia teisės į leidimą gyventi valstybėje narėje.

2. Valstybės narės gali daryti išimtį tik tais atvejais, kai pagal 32 ir 34 straipsnius vėlesnis prašymas nebus toliau nagrinėjamas arba kai jos atitinkamai perduoda arba išduoda asmenį kitai valstybei narei, remdamosi įsipareigojimais pagal Europos arešto orderį <...> arba kitais įsipareigojimais, trečiajai šaliai arba tarptautiniams baudžiamiesiems teismams.“

9 Direktyvos 2005/85 24 straipsnyje „Konkrečios procedūros“ nurodyta:

„1. Valstybės narės gali numatyti toliau išvardytas konkrečias procedūras, nukrypstančias nuo II skyriaus pagrindinių principų ir garantijų:

a) preliminarų nagrinėjimą, skirtą byloms, svarstomoms pagal IV skirsnį, svarstyti;

<…>“

10 Šios direktyvos 32 straipsnyje „Vėlesni prašymai“ nurodyta:

„<…>

2. Be to, valstybės narės gali taikyti konkrečią procedūrą, kaip nurodyta 3 dalyje, jeigu asmuo pateikia vėlesnį prieglobsčio prašymą:

<…>

b) po to, kai dėl ankstesnio prašymo buvo priimtas sprendimas. Valstybės narės taip pat gali nuspręsti taikyti šią procedūrą tik po to, kai priimamas galutinis sprendimas.“

3. Vėlesnis prieglobsčio prašymas pirmiausia turi būti preliminariai išnagrinėtas, ar po to, kai buvo atsiimtas ankstesnis prašymas, arba po to, kai buvo priimtas sprendimas, nurodytas šio straipsnio 2 dalies b punkte, dėl šio prašymo atsirado arba prašytojas pateikė naujų detalių arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu dėl jo laikymo pabėgėliu pagal [2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų (OL L 304, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 7 t., p. 96)].

4. Jeigu po šio straipsnio 3 dalyje nurodyto preliminaraus nagrinėjimo atsiranda naujų detalių arba duomenų arba juos pateikia prašytojas ir tai labai padidina tikimybę, kad prašytojas gali būti laikomas pabėgėliu pagal Direktyvą 2004/83/EB, prašymas toliau nagrinėjamas pagal II skyrių.

5. Pagal nacionalinės teisės aktus valstybės narės gali toliau nagrinėti vėlesnį prašymą, jeigu yra kitų priežasčių, dėl kurių procedūra turi būti atnaujinta.

6. Valstybės narės gali nuspręsti toliau nagrinėti prašymą, tik tuomet, jeigu atitinkamas prašytojas ankstesnės procedūros metu ne dėl savo kaltės negalėjo patvirtinti šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nurodytos situacijos, visų pirma pasinaudodamas savo teise į veiksmingą teisės gynimo priemonę pagal 39 straipsnį.

<…>“

11 Direktyvos 2005/85 34 straipsnio „Procedūrinės taisyklės“ 2 dalyje numatyta:

„Valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti taisykles dėl preliminaraus nagrinėjimo pagal 32 straipsnį. <…>

<...>

Šios sąlygos neturi atimti iš prieglobsčio prašytojų galimybės pradėti procedūrą iš naujo, taip pat neturi faktiškai panaikinti arba griežtai apriboti tokios galimybės.“

12 Šios direktyvos 39 straipsnyje „Teisė į veiksmingą teisės gynimo priemonę“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad prieglobsčio prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę, kurią galėtų panaudoti teisme, kad galėtų apskųsti:

<…>

c) sprendimą toliau nenagrinėti vėlesnio prašymo pagal 32 ir 34 straipsnius;

<…>

2. Valstybės narės numato terminus ir reikalingas taisykles, kad prašytojas galėtų pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisės gynimo priemonę pagal 1 dalį.

3. Prireikus valstybės narės numato taisykles pagal savo tarptautinius įsipareigojimus, taikomas nagrinėjant:

a) klausimą, ar dėl 1 dalyje numatytos teisės gynimo priemonės prašytojams būtų leista pasilikti atitinkamoje valstybėje narėje laukiant rezultatų;

b) galimybę pasinaudoti teisine teisės gynimo priemone arba apsaugos priemonėmis, jeigu pagal 1 dalyje numatytą teisės gynimo priemonę prašytojui nėra leidžiama pasilikti atitinkamoje valstybėje narėje laukiant rezultatų. Valstybės narės taip pat gali numatyti *ex officio* teisės gynimo priemonę; <…>

<…>“

Direktyva 2008/115/EB

13 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, p. 98) 6 straipsnio „Sprendimas grąžinti“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės priima sprendimą grąžinti kiekvieno trečiosios šalies piliečio, neteisėtai esančio jų teritorijoje, atžvilgiu, nepažeisdamos 2–5 dalyse nurodytų išimčių.“

14 Tos pačios direktyvos 13 straipsnyje įtvirtinta:

„1. Atitinkamam trečiosios šalies piliečiui suteikiama veiksminga teisių gynimo priemonė siekiant apskųsti ar peržiūrėti sprendimus, susijusius su grąžinimu, kaip nurodyta 12 straipsnio 1 dalyje, kompetentingame teisme arba kitoje administracinėje institucijoje ar kompetentingoje įstaigoje, sudarytoje iš narių, kurie yra nešališki ir naudojasi nepriklausomumo apsaugos priemonėmis.

2. 1 dalyje minėta institucija ar įstaiga turi įgaliojimus peržiūrėti sprendimus, susijusius su grąžinimu, kaip nurodyta 12 straipsnio 1 dalyje, įskaitant galimybę laikinai sustabdyti jų vykdymą, išskyrus atvejus, kai laikinas sustabdymas jau taikomas pagal nacionalinės teisės aktus.

<…>“

Belgijos teisė

15 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikomo 2007 m. sausio 12 d. Įstatymo dėl prieglobsčio prašytojų ir tam tikrų kitų kategorijų užsieniečių priėmimo (*loi sur l’accueil des demandeurs d’asile et de certaines autres catégories d’étrangers, Moniteur belge*, 2007 m. gegužės 7 d., p. 24027, toliau – Priėmimo įstatymas) 4 straipsnyje nustatyta:

„Priimdama individualų motyvuotą sprendimą Agentūra gali nustatyti, kad antrąjį prašymą suteikti prieglobstį pateikęs asmuo per prašymo nagrinėjimo procedūrą negali remtis šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi, nebent *Office des étrangers au Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides* (Generalinis pabėgėlių ir asmenų be pilietybės komisariato užsieniečių reikalų biuras, toliau – CGRA) nuspręstų kitaip <...>“

16 Minėto įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Nedarant poveikio šio įstatymo 4, 4/1 ir 35/2 straipsnių taikymui, materialinė parama skiriama visiems prieglobsčio prašytojams nuo tada, kai pateikiamas prašymas suteikti prieglobstį, iki šio prašymo nagrinėjimo procedūros pabaigos.

Jeigu išnagrinėjus prašymą suteikti prieglobstį priimamas sprendimas jį atmesti, materialinės paramos teikimas nutraukiamas, kai baigiasi prieglobsčio prašytojui įteiktame įpareigojime išvykti iš teritorijos nustatytas terminas <…>

<…>“

17 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikomo 1976 m. liepos 8 d. Pagrindų įstatymo dėl viešųjų socialinės paramos centrų (*Loi organique des centres publics d’action sociale*) 57 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„<…>

Užsienietis, kuris pareiškė esąs pabėgėlis ir pateikė prieglobsčio prašymą, Belgijos karalystėje gyvena neteisėtai, kai jo prieglobsčio prašymas atmetamas ir atitinkamam užsieniečiui pranešta apie įpareigojimą išvykti iš teritorijos.

Socialinė parama, kuri faktiškai teikiama užsieniečiui tuo momentu, kai jam pranešama apie vykdytiną įpareigojimą išvykti iš teritorijos, nutraukiama (išskyrus skubią medicinos pagalbą) tą dieną, kai užsienietis išvyksta iš teritorijos, o vėliausiai tą dieną, kai baigiasi išvykti iš teritorijos nustatytas terminas

<…>“

18 Pagal pagrindinės bylos aplinkybėms taikomo 1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo dėl užsieniečių atvykimo, buvimo, įsikūrimo ir išsiuntimo iš valstybės teritorijos (*Loi sur l’accès du territoire, le séjour, l’établissement et l’éloignement des étrangers*, *Moniteur belge*, 1980 m. gruodžio 31 d., p. 14584, toliau – 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymas) 39/1 straipsnį, 39/2 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, 39/76 straipsnį, 39/82 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą ir 57/6/2 straipsnį, sprendimas nenagrinėti pakartotinio prašymo suteikti prieglobstį gali būti skundžiamas tik tuo atveju, jeigu siekiama, kad toks sprendimas būtų panaikintas arba sustabdytas dėl ypatingos skubos.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

19 Senegalo pilietis A. A. Tall pateikė pirmąjį prašymą suteikti prieglobstį Belgijoje, tačiau *conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų tarnyba) šį prašymą atmetė 2013 m. lapkričio 12 d. sprendimu.

20 Dėl šio sprendimo suinteresuotasis asmuo pateikė skundą *Conseil d’État* (Valstybės Taryba), šis teismas 2014 m. sausio 10 d. sprendimu pripažino jį nepriimtinu.

21 2014 m. sausio 16 d. A. A. Tall, remdamasis, jo nuomone, naujomis faktinėmis aplinkybėmis, pateikė antrąjį prašymą suteikti prieglobstį.

22 2014 m. sausio 23 d. sprendimu *Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides* nusprendė nenagrinėti jo antrojo prašymo suteikti prieglobstį.

23 2014 m. sausio 27 d. CPAS nusprendė nutraukti socialinės pašalpos mokėjimą A. A. Tall nuo 2014 m. sausio 10 d., motyvuodama tuo, kad, suinteresuotajam asmeniui pateikus antrąjį prieglobsčio prašymą, ši institucija „nebėra įgaliota mokėti nei integracijos pašalpos, teiktos kaip socialinė parama, nei pašalpos gydymo išlaidoms“.

24 2014 m. vasario 10 d. A. A. Tall pranešta apie įpareigojimą išvykti iš teritorijos.

25 2014 m. vasario 19 d. suinteresuotasis asmuo *Conseil du contentieux des étrangers* pateikė skundą dėl sprendimo nenagrinėti jo antrojo prašymo suteikti prieglobstį.

26 Kartu su šiuo skundu 2014 m. vasario 27 d. A. A. Tall pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui skundą dėl CPAS sprendimo nutraukti socialinės pašalpos mokėjimą.

27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pripažino šį skundą priimtinu ir pagrįstu, kiek jis susijęs su laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 10 d. iki 2014 m. vasario 17 d., ir nurodė, kad pagal taikytinas nacionalinės teisės nuostatas sprendimas nutraukti pagrindinėje byloje ginčijamos socialinės pašalpos mokėjimą galėjo būti taikomas tik nuo tos dienos, kai baigėsi įpareigojime išvykti iš valstybės teritorijos nustatytas išvykimo gera valia terminas, t. y. 2014 m. vasario 18 d.

28 Dėl socialinės paramos, kurią, A. A. Tall teigimu, jis turėjo teisę gauti nuo 2014 m. vasario 18 d., prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad pagal nacionalinę teisę suinteresuotasis asmuo neturėjo teisės pateikti stabdomąjį poveikį turinčio skundo dėl sprendimo nenagrinėti antrojo prašymo suteikti prieglobstį neribotą jurisdikciją turinčiame teisme. Šio teismo nuomone, faktiškai pagal galiojančius nacionalinės teisės aktus numatyta, kad dėl sprendimo nenagrinėti antrojo prašymo suteikti prieglobstį galima pateikti tik skundus dėl šio sprendimo panaikinimo arba jo vykdymo sustabdymo remiantis „ypatinga skuba“, tačiau pareiškus šiuos skundus sprendimo vykdymas nesustabdomas, tad juos nagrinėjant suinteresuotajam asmeniui nesuteikiama nei teisės gyventi šalyje, nei socialinės paramos.

29 Šiomis aplinkybėmis *tribunal du travail de Liège* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 39/1 straipsnyje, siejamame su to paties įstatymo 39/2 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa, 39/76 straipsniu, 39/82 straipsnio 4 dalies antros pastraipos d punktu ir 57/6/2 straipsniu, numatyta, kad sprendimas nenagrinėti ne pirmąkart pateikto prieglobsčio prašymo gali būti skundžiamas tik siekiant, kad jis būtų panaikintas ar jo vykdymas sustabdytas dėl ypatingos skubos. Ar tokie skundai, kurie negali būti pareiškiami tiek dėl teisės, tiek dėl fakto klausimų ir dėl kurių nesustabdomas skundžiamų sprendimų vykdymas, o prieglobsčio prašytojams nesuteikiamas leidimas gyventi šalyje ar materialinė parama, atitinka Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio ir Direktyvos 2005/85 39 straipsnio, įtvirtinančių teisę į veiksmingą teisinę gynybą, reikalavimus?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl priimtinumo

30 CPAS, *Fedasil*, Belgijos vyriausybė ir Europos Komisija tvirtina, kad prejudicinis klausimas nepriimtinas. Iš tiesų jie teigia, kad 2014 m. gegužės 31 d., t. y. po to, kai Teisingumo Teismas gavo šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą, įsigaliojo 2014 m. balandžio 10 d. įstatymas dėl įvairių nuostatų, reglamentuojančių procedūrą *Conseil du Contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų tarnyboje) ir *Conseil d'État* (Valstybės Taryboje) (*loi portant dispositions diverses concernant la procédure devant le conseil du contentieux des étrangers et devant le Conseil d'État*, toliau – 2014 m. balandžio 10 d. įstatymas), kuriuo iš dalies pakeistas 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymas; tai lėmė, kad, atsižvelgus į jo 26 straipsnyje įtvirtintas pereinamojo laikotarpio nuostatas, dėl A. A. Tall skundo, pateikto dėl sprendimo nenagrinėti antrojo prieglobsčio prašymo, minėto sprendimo vykdymas buvo sustabdytas, be to, jam buvo pripažinta teisė gauti materialinę paramą šio skundo nagrinėjimo laikotarpiu.

31 Teisingumo Teismas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikė prašymą pateikti informacijos apie 2014 m. balandžio 10 d. įstatymo įsigaliojimo poveikį ginčui pagrindinėje byloje ir prašymui priimti prejudicinį sprendimą, taip pat, kad šis patikslintų, ar tebenagrinėja šią bylą, ir, jei taip, ar jam reikalingas Teisingumo Teismo atsakymas, kad galėtų priimti sprendimą minėtoje byloje.

32 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą priėmęs teismas atsakyme (jį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. sausio 19 d.) nurodė, kad ši byla, kiek ji susijusi su laikotarpiu nuo 2014 m. vasario 18 d. iki 2014 m. gegužės 31 d., vis dar nagrinėjama.

33 Be to, 2015 m. gegužės 28 d. *Fedasil* atsiuntė Teisingumo Teismui 2015 m. gegužės 7 d. Belgijos *Cour constitutionnelle* (Konstitucinis Teismas) sprendimo kopiją. Šis teismas, į kurį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas irgi kreipėsi su prašymu išnagrinėti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatos atitinka Belgijos konstituciją, siejamą su EŽTK, nusprendė,

kad, atsižvelgiant į 2014 m. balandžio 10 d. įstatymą ir jo 26 straipsnyje įtvirtintas pereinamojo laikotarpio nuostatas, šis įstatymas taikytinas *Conseil du contentieux des étrangers* nagrinėjamoje byloje, kurią iškėlė A. A. Tall, ir nusprendė grąžinti bylą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, kad šis išnagrinėtų ir nuspręstų, ar *Cour constitutionnelle* dar reikia atsakyti į pateiktą klausimą.

34 Šiuo aspektu būtina priminti, kad, vykstant procedūrai pagal SESV 267 straipsnį, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečios bylos ypatybes turi įvertinti ir prejudicinio sprendimo būtinumą savo sprendimui, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų reikšmingumą. Todėl, kai pateikti klausimai yra susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės privalo priimti sprendimą. Reikšmingumo prezumpcija, taikoma nacionalinių teismų pateiktiems prejudiciniams klausimams, gali būti atmesta tik išimtiniais atvejais, jei yra akivaizdu, kad prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės ir teisinės aplinkybės, kurių reikia norint naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (Sprendimo *FOA*, C-354/13, EU:C:2014:2463, 45 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

35 Be to, primintina, kad nagrinėdamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas neprivalo aiškinti nacionalinių nuostatų ir spręsti dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateikto jų aiškinimo teisingumo. Iš tikrųjų tik nacionaliniai teismai kompetentingi aiškinti vidaus teisę (Sprendimo *Samba Diouf*, C-69/10, EU:C:2011:524, 59 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

36 Darytina išvada, kad Teisingumo Teismas neturi priimti sprendimo dėl to, ar naujojo įstatymo pereinamojo laikotarpio nuostatos aiškintinos kaip taikytinos atgaline data A. A. Tall situacijai, konkrečiai kalbant, kaip taikytinos ginčijamuoju laikotarpiu, kurį nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo 2015 m. sausio 19 d. atsakyme į Teisingumo Teismo į prašymą pateikti informacijos.

37 Todėl nėra akivaizdu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas nėra būtinas jo nagrinėjamam ginčui išspręsti.

38 Taigi pateiktas prejudicinis klausimas yra priimtinas.

Dėl esmės

39 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2005/85 39 straipsnis, siejamas su Chartijos 47 straipsniu, aiškintinas taip, kad pagal jį draudžiamas nacionalinės teisės aktas, pagal kurį skundas dėl sprendimo toliau nenagrinėti vėlesnio prieglobsčio prašymo, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, neturi stabdomojo poveikio.

40 Pirmiausiai pažymėtina, kad A. A. Tall pateiktas antrasis prieglobsčio prašymas iš tiesų laikytinas „vėlesniu prašymu“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2005/85 32 straipsnį, o *Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides* atsisakymas jį nagrinėti reiškia „sprendimą toliau nenagrinėti vėlesnio prašymo“, kaip jis suprantamas pagal šios direktyvos 39 straipsnio 1 dalies c punktą.

41 Minėtos direktyvos 39 straipsnyje įtvirtinti reikalavimai, kuriuos turi atitikti skundai, pateikti, be kita ko, dėl sprendimo toliau nenagrinėti vėlesnio prieglobsčio prašymo, o jos 24 straipsnyje „Konkrečios procedūros“ numatyta galimybė valstybėms narėms numatyti konkrečias procedūras, nukrypstančias nuo tos pačios direktyvos II skyriaus pagrindinių principų ir garantijų.

42 Reikia nustatyti, ar minėti straipsniai aiškintini kaip draudžiantys tokį nacionalinės teisės aktą, pagal kurį skundas dėl sprendimo toliau nenagrinėti vėlesnio prieglobsčio prašymo, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, neturi stabdomojo poveikio ir pagal kurį tokį prašymą, atmetus prieš tai pateiktą prieglobsčio prašymą, pateikusiam asmeniui užkertamas kelias gauti finansinę paramą, kol bus nuspręsta dėl skundo, pateikto dėl tokio sprendimo.

43 Prieš nagrinėjant šį klausimą pirmiausia reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2005/85 įtvirtintos įvairios procedūros sudaro būtiniausius reikalavimus ir kad valstybės narės daugeliu aspektų turi diskreciją įgyvendinti šias nuostatas atsižvelgdamos į nacionalinę teisę (Sprendimo *Samba Diouf*, C-69/10, EU:C:2011:524, 29 punktas).

44 Negalima pamiršti, kad pagal Direktyvos 2005/85 39 straipsnį, kuriame įtvirtintas pagrindinis principas dėl teisės į veiksmingą teisės gynimo priemonę, valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad prieglobsčio prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę, kurią galėtų panaudoti teisme, siekdami ginčyti jos 1 dalyje išvardytus aktus.

45 Šiuo klausimu pažymėtina, kad iš minėtos direktyvos 39 straipsnio 1 dalies c punkto matyti, jog valstybės narės privalo užtikrinti, kad prieglobsčio prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę, „kad galėtų apskųsti sprendimą toliau nenagrinėti vėlesnio prašymo pagal [tos pačios direktyvos] 32 ir 34 straipsnius“.

46 Be kita ko, primintina, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2005/8515 konstatuojamosios dalies, kai prašytojas vėliau dar kartą paduoda prašymą nepateikdamas naujų įrodymų ar argumentų, būtų neproporcinga įpareigoti valstybes nares pradėti naują visapusiško nagrinėjimo procedūrą, tad tokiais atvejais joms turėtų būti leidžiama pasirinkti procedūrą, numatančią garantijų, kurių paprastai suteikiama prašytojams, išimtis.

47 Be to, kaip numatyta Direktyvos 2005/85 32 straipsnio 2 dalies b punkte, sprendimas toliau nenagrinėti vėlesnio prieglobsčio prašymo gali būti priimtas taikant „konkrečią procedūrą“, pagal kurią, vadovaujantis minėtos direktyvos 32 straipsnio 3 dalimi, toks prašymas pirmiausia turi būti preliminariai išnagrinėtas, siekiant nustatyti, ar po to, kai buvo priimtas sprendimas dėl ankstesnio atitinkamo asmens prašymo, atsirado arba šis prašytojas pateikė naujų detalių arba duomenų, susijusių su klausimo dėl reikalavimų, kuriuos asmuo turi atitikti, kad jam būtų pripažintas pabėgėlio statusas, nagrinėjimu.

48 Bet kuriuo atveju Direktyvos 2005/85 32 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad jeigu po šio preliminaraus nagrinėjimo atsiranda naujų detalių ar duomenų arba juos pateikia prašytojas ir tai labai padidina tikimybę, kad tas prašytojas gali būti laikomas pabėgėliu, prašymas toliau nagrinėjamas pagal šios direktyvos II skyrių, susijusį su pagrindiniais principais ir garantijomis. Tačiau atveju, kai preliminariai išnagrinėjus prašymą nusprendžiama jo toliau nenagrinėti, valstybės narės, vadovaudamosi minėtos direktyvos 7 straipsnio 2 dalimi, gali taikyti šio straipsnio 1 dalyje numatytos taisyklės, pagal kurią prašytojams leidžiama pasilikti valstybėje narėje, kol sprendžiančioji institucija priima sprendimą, išimtį.

49 Iš to išplaukia *a fortiori*, kad valstybės narės gali numatyti, jog, pateikus skundą dėl sprendimo toliau nenagrinėti vėliau pateikto prieglobsčio prašymo, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, tokio sprendimo vykdymas nesustabdomas.

50 Be to, pabrėžtina, kad Direktyvos 2005/85 nuostatas pirmiausia reikia aiškinti, kaip tai primenama jos 8 konstatuojamojoje dalyje, visiškai atsižvelgiant į Chartijoje pripažintas pagrindines teises ir principus.

51 Todėl nustatant, kas turi būti būdinga šiai minėtos direktyvos 39 straipsnyje numatytai teisių gynimo priemonei, reikia atsižvelgti į Chartijos 47 straipsnį, kuriame patvirtinamas veiksmingos teisminės gynybos principas ir pagal kurį kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos

teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis (pagal analogiją žr. Sprendimo *Abdida*, C-562/13, EU:C:2014:2453, 45 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

52 Šiuo klausimu pažymėtina, kad tokį aiškinimą patvirtina su Chartijos 47 straipsniu susiję paaiškinimai, pagal kuriuos šio straipsnio pirma pastraipa yra pagrįsta EŽTK 13 straipsniu.

53 Taip pat reikia pažymėti, kad Chartijos 19 straipsnio 2 dalyje konkrečiai nurodyta, jog niekas negali būti perkeltas, išsiųstas ar išduotas į valstybę, kurioje gali patirti nežmonišką ar žeminantį elgesį.

54 Iš Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos, į kurią, siekiant išaiškinti Chartijos 19 straipsnio 2 dalį, reikia atsižvelgti pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį, matyti, kad jeigu valstybė nusprendžia užsienietį išsiųsti į šalį, kur egzistuoja rimta grėsmė patirti EŽTK 3 straipsnį pažeidžiantį elgesį, tam, kad būtų veiksminga EŽTK 13 straipsnyje numatyta teisių gynimo priemonė, būtina, kad toks užsienietis galėtų pasinaudoti teisių gynimo priemone, kuri turėtų stabdomąjį poveikį, siekiant užtikrinti, kad nebūtų įvykdytas sprendimas grąžinti (žr., be kita ko, EŽTT sprendimą *Gebremedhin prieš Prancūziją*, § 67, CEDH 2007-II; taip pat EŽTT sprendimą *Hirsi Jamaa ir kiti prieš Italiją*, § 200, CEDH 2012-II).

55 Pažymėtina, kad, nagrinėjamu atveju ginčas pagrindinėje byloje kilo tik dėl sprendimo toliau nenagrinėti vėlesnio prieglobsčio prašymo, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2005/85 32 straipsnį, teisėtumo.

56 Dėl tokio sprendimo pareikštas skundas nesustabdo šio sprendimo vykdymo, dėl ko jis iš principo atitinka Chartijos 19 straipsnio 2 dalį ir 47 straipsnius. Iš tikrųjų, nors tokiu sprendimu trečiosios šalies piliečiui atsisakoma suteikti tarptautinę apsaugą, vykdant šį sprendimą tas pilietis neišsiunčiamas iš šalies.

57 Tačiau jeigu nagrinėdama už šį sprendimą ankstesnį arba vėlesnį prieglobsčio prašymą valstybė narė dėl atitinkamo trečiosios šalies piliečio priima sprendimą išsiųsti jį iš šalies, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2008/115 6 straipsnį, dėl tokio sprendimo jis turėtų galėti pasinaudoti veiksminga teisių gynimo priemone, kaip numatyta šios direktyvos 13 straipsnyje.

58 Šiuo klausimu pažymėtina, jog iš Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, kad bet kuriuo atveju stabdomąjį poveikį būtinai turi turėti teisių gynimo priemonė, kuria galima pasinaudoti priėmus sprendimą grąžinti, kai jį įvykdžius atitinkamam trečiosios šalies piliečiui galėtų kilti rimta grėsmė, kad jam bus skirta mirties bausmė, jis bus kankinamas, patirs nežmonišką ar žeminantį elgesį arba bus šitaip baudžiamas, nes taip užtikrinama, kad nebūtų pažeisti Chartijos 19 straipsnio 2 dalies ir 47 straipsnio reikalavimai (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Abdida*, C-562/13, EU:C:2014:2453, 52 ir 53 punktus).

59 Darytina išvada, kad stabdomąjį poveikį turinčios teisės gynimo priemonės dėl sprendimo, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, kurį įvykdžius atitinkamas trečiosios šalies pilietis negalėtų patirti EŽTK 3 straipsnį pažeidžiantį elgesį, nebuvimas nelaikytinas teisės į veiksmingą teisminę gynybą, kaip antai numatytos Direktyvos 2005/85 39 straipsnyje, siejamame su Chartijos 19 straipsnio 2 dalimi ir 47 straipsniu, pažeidimu.

60 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į prejudicinį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2005/85 39 straipsnis, siejamas su Chartijos 19 straipsnio 2 dalimi ir 47 straipsniu, aiškintinas taip, kad pagal jį nedraudžiamas nacionalinės teisės aktas, pagal kurį skundas dėl sprendimo toliau nenagrinėti vėlesnio prieglobsčio prašymo, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, neturi stabdomojo poveikio.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

61 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvos 2005/85/EB, nustatančios būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse, 39 straipsnis, siejamas su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 19 straipsnio 2 dalimi ir 47 straipsniu, aiškintinas taip, kad pagal jį nedraudžiamas nacionalinės teisės aktas, pagal kurį skundas dėl sprendimo toliau nenagrinėti vėlesnio prieglobsčio prašymo, kaip antai nagrinėjamo pagrindinėje byloje, neturi stabdomojo poveikio.

Parašai.